Suvestinė redakcija nuo 2009-06-24 iki 2010-07-03

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. 96-3051, i. k. 100301MISAK00000444

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S
DĖL ATLIEKŲ SĄVARTYNŲ ĮRENGIMO, EKSPLOATAVIMO, UŽDARYMO IR PRIEŽIŪROS PO UŽDARYMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2000 m. spalio 18 d. Nr. 444
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. 5-75; 1996, Nr. 57-1335; 2002, Nr. 2-49) 23 straipsniu, Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016), Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. 1138 (Žin., 1998, Nr. 84-2353; 2008, Nr. 46(1)-1725), 6.3.4 punktu ir įgyvendindamas 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvos 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 4 tomas, p. 228), 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2003/33/EB, kuriuo pagal Direktyvos 1999/31/EB 16 straipsnį ir II priedą nustatomi atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijai ir tvarka (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 7 tomas, p. 314), ir 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL 2006 L 266, p. 1) nuostatas:

Preambulės pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

1. T v i r t i n u Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisykles (pridedama).

2. Nustatau Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių atskirų punktų įsigaliojimo terminus:

2.1. 7-36, 50-52, 65-67 punktai galioja tik naujiems sąvartynams, kurių projektavimas pradedamas paskelbus Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisykles;

2.2. 38 punktas esamiems sąvartynams įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.;

2.3. 48, 53 punktai esamiems sąvartynams įsigalioja nuo 2001 m. liepos 1 d.;

2.4. 76-80 punktų reikalavimų taikymas esamiems sąvartynams nustatomas gamtos išteklių naudojimo leidimuose, o visiškas jų įgyvendinimas turi būti numatytas esamų sąvartynų sutvarkymo planuose, parengtuose 86-88 punktuose nustatyta tvarka.

3. Laikau netekusiomis galios Laikinąsias kietų buitinių atliekų sąvartynų priežiūros ir rekultivacijos taisykles, patvirtintas Komunalinio ūkio ir paslaugų departamento prie Statybos ir urbanistikos ministerijos 1995 m. lapkričio 23 d. įsakymu Nr. 41 (Žin., 1995, Nr. 99-2222).

4. Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių reikalavimų vykdymo kontrolę pavedu Aplinkos ministerijos Valstybinei aplinkos apsaugos inspekcijai bei regionų aplinkos apsaugos departamentams.

5. Šio įsakymo vykdymo kontrolę pavedu viceministrui A. Daubarui.

6. Aplinkos ministerijos informacijos kompiuterinėje sistemoje vadovautis reikšminiais žodžiais: „atliekos“, „valdymo sistema“.

APLINKOS MINISTRAS DANIUS LYGIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2000 m. spalio 18 d. įsakymu Nr. 444

ATLIEKŲ SĄVARTYNŲ ĮRENGIMO, EKSPLOATAVIMO, UŽDARYMO IR PRIEŽIŪROS PO UŽDARYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šios taisyklės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymu [4.1], Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymu [4.2], Tarybos direktyva 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų [4.19], Tarybos sprendimu 2003/33/EB, kuriuo pagal Direktyvos 1999/31/EB 16 straipsnį ir II priedą nustatomi atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijai ir tvarka [4.20], Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo [4.21], Baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo taisyklėmis [4.22].

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

2. Taisyklės nustato atliekų šalinimo sąvartynuose tvarką bei sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo reikalavimus, kad nekiltų arba kiek galima būtų sumažintas atliekų sąvartynų neigiamas poveikis aplinkai, ypač paviršiniam ir požeminiam vandeniui, dirvožemiui ir atmosferai, bei bet koks pavojus žmonių sveikatai.

3. Taisyklės netaikomos:

3.1. radioaktyviųjų atliekų saugykloms;

3.2. požeminėms atliekų saugykloms;

3.3. dumblui, įskaitant nuotėkų valymo dumblą, išsiurbtam gruntui bei panašioms medžiagoms, kurios kaip trąšos paskleidžiamos dirvos paviršiuje;

3.4. inertinėms atliekoms, kurios naudojamos sąvartynams rekultivuoti, perdengti ar įrengti, jei šios atliekos tam tinka;

3.5. nepavojingam gruntui, išsiurbtam iš upių dugno, saugoti išilgai upių, iš kurių jis išsiurbtas;

3.6. gruntui, išsiurbtam iš jūros dugno ir šalinamam jūroje;

3.7. neužterštoms inertinėms atliekoms, susidariusioms mineralinių išteklių gavybos, apdorojimo ir sandėliavimo metu bei karjerų eksploatacijos metu, saugoti.

II. NUORODOS

4. Šiose taisyklėse pateiktos nuorodos į šiuos teisės aktus ir kitus dokumentus:

4.1. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymą (Žin., 1992, Nr. 5-75; 1996, Nr. 57-1335; 1997, Nr. 65-1540; 2000, Nr. 39-1093);

4.2. Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymą (Žin., 1998, Nr. 61-1726; 2002, Nr. 72-3016);

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

4.3. Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymą (Žin., 1995, Nr. 107-2391; 1997, Nr. 65-1548, Nr. 96-2427; 2000, Nr. 42-1195, Nr. 58-1708);

4.4. Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2000, Nr. 39-1092);

4.5. Lietuvos Respublikos statybos įstatymą (Žin., 1996, Nr. 32-788; 1997, Nr. 65-1551; 2000, Nr. 78-2360, Nr. 84-2533);

4.6. Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymą (Žin., 1997, Nr. 112-2824);

4.7. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyvinį dokumentą LAND 10-96 „Nuotėkų užterštumo normos“ (Žin., 1997, Nr. 73-1888);

4.8. Atliekų tvarkymo taisykles (Žin., 1999, Nr. 63-2065; 2004, Nr. 68-2381);

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

4.9. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyvinį dokumentą LAND 32-99 „Gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo ir gamtos išteklių naudojimo limitų bei leistinos taršos į aplinką normatyvų nustatymo tvarka“ (Žin., 1999, Nr. 106-3087);

4.10. Darbo su asbestu taisykles (Žin., 1998, Nr. 44-1225);

4.11. Specialiojo planavimo dokumentų rengimo, derinimo ir tvirtinimo bendrąsias taisykles (Žin., 1998, Nr. 97-2693);

4.12. Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatus (Žin., 2000, Nr. 57-1697);

4.13. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarką (Žin., 2000, Nr. 69-2062);

4.14. Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo vykdymo tvarką (Žin., 1999, Nr. 54-1763);

4.15. Lietuvos higienos normą HN 66:2000 „Medicininių atliekų tvarkymas“ (Žin., 2000, Nr. 39-1106);

4.16. metodines rekomendacijas „Požeminio vandens monitoringas“. Lietuvos geologijos tarnyba. – Vilnius, 1999;

4.17. programų rengimo metodines rekomendacijas „Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringas“. Lietuvos geologijos tarnyba. – Vilnius, 2000;

4.18. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisykles (Žin., 2002, Nr. 85-3684);

Papildyta punktu:

Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

4.19. 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvą 1999/31/EB dėl atliekų sąvartynų (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 4 tomas, p. 228);

Papildyta punktu:

Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

4.20. 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimą, kuriuo pagal Direktyvos 1999/31/EB 16 straipsnį ir II priedą nustatomi atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijai ir tvarka (2003/33/EB) (OL *2004 m. specialusis leidimas,* 15 skyrius, 7 tomas, p. 314);

Papildyta punktu:

Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

Punkto pakeitimai:

Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

4.21. 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/66/EB dėl baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų ir direktyvos 91/157/EEB panaikinimo (OL 2006 L 266, p. 1);

Papildyta punktu:

Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

4.22. Baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo taisykles (Žin., 2002, Nr. 1-12; 2008, Nr. 86-3439);

Papildyta punktu:

Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

4.23. Cheminėmis medžiagomis užterštų teritorijų tvarkymo aplinkos apsaugos reikalavimai (Žin., 2008, Nr. 53-1987).

Papildyta punktu:

Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

III. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

5. Pagrindinės šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

5.1. **atliekos, pavojingos atliekos, biodegraduojamos atliekos, turėtojas** – atitinka apibrėžimus, pateiktus Atliekų tvarkymo taisyklėse [4.8];

5.2. **medicininės atliekos** – atitinka apibrėžimą, pateiktą Lietuvos higienos normoje HN 66:2000 „Medicininių atliekų tvarkymas“ [4.15];

5.3. **komunalinės atliekos** – buitinės ir kitokios atliekos, kurios savo pobūdžiu ar sudėtimi yra panašios į buitines atliekas;

5.4. **nepavojingos atliekos** – bet kokios atliekos, nepriskiriamos pavojingoms atliekoms;

5.5. **inertinės atliekos** – atliekos, kuriose nevyksta pastebimi cheminiai, fizikiniai ar biologiniai pokyčiai, kurios netirpsta, nedega ar kitaip nereaguoja fizikiniu ar cheminiu požiūriu, nebiodegraduoja bei nesukelia kitoms medžiagoms, su kuriomis liečiasi, neigiamo poveikio, galinčio sąlygoti aplinkos taršą ar pakenkti žmonių sveikatai; inertinėse atliekose esančių teršalų kiekis, bendras medžiagų išplovimas bei išplauto filtrato ekotoksiškumas neturi kelti pavojaus paviršinio ir (arba) požeminio vandens kokybei;

5.6. **požeminė atliekų saugykla** – nuolatinio atliekų saugojimo įrenginys žemės gelmių ertmėje, pvz., naudingųjų iškasenų šachtoje;

5.7. **sąvartynas** – atliekų šalinimo įrenginys ant žemės ar žemėje (po žeme); sąvartynams priklauso:

- atliekų šalinimo įrenginiai, kuriuose atliekų gamintojas šalina savo atliekas jų susidarymo vietoje;
- nuolatiniai (veikiantys ilgiau negu metus) įrenginiai, naudojami laikinai saugoti atliekas;

bet nepriklauso:

- įrenginiai, kuriuose atliekos iškraunamos, kad būtų paruoštos toliau pervežti į naudojimo, apdorojimo ar šalinimo vietas;
- įrenginiai, kuriuose atliekos saugomos iki naudojimo ar apdorojimo trumpiau negu trejus metus;
- įrenginiai, kuriuose atliekos saugomos iki šalinimo trumpiau negu vienerius metus;

5.8. **apdorojimas** – fizikiniai, terminiai, cheminiai ar biologiniai procesai, įskaitant rūšiavimą, kurių metu pakeičiamos atliekų charakteristikos tam, kad sumažėtų jų tūris ar pavojingumas, supaprastėtų jų naudojimas ar tvarkymas;

5.9. **filtratas** – bet koks skystis, persisunkiantis per pašalintas atliekas ir išbėgantis iš sąvartyno ar pasiliekantis jame;

5.10. **sąvartyno dujos** – bet kokios dujos, susidarančios iš pašalintų atliekų;

5.11. **operatorius** – juridinis ar fizinis asmuo arba įmonė, neturinti juridinio asmens teisių, atsakinga už sąvartyną; nuo sąvartyno įrengimo iki priežiūros po uždarymo operatorius gali keistis;

5.12. **skystos atliekos** – bet kokios skysto būvio atliekos, įskaitant nuotėkas, bet išskyrus dumblą;

5.13. **uždarymas** – atliekų šalinimo veiklos nutraukimas, sąvartyno uždengimas bei priežiūrai po uždarymo reikalingų priemonių įrengimas taip, kaip nustatyta šiose taisyklėse;

5.14. eliuatas – tirpalas, gautas laboratorijoje išplovimo bandymo metu;

Papildyta punktu:

Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

5.15. Leidimas – taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimas [4.18] ar gamtos išteklių naudojimo leidimas [4.9];

Papildyta punktu:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

5.16. pareiškėjas – asmuo, kuris pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80 (Žin., 2002, Nr. 85-3684; 2005, Nr. 103-3829), arba Gamtos išteklių naudojimo leidimų išdavimo ir gamtos išteklių naudojimo limitų bei leistinos taršos į aplinką normatyvų nustatymo tvarkos, patvirtintos aplinkos ministro 1999 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 387 (Žin., 1999, Nr. 106-3087), reikalavimus pateikia paraišką Leidimui sąvartyno eksploatavimui gauti;
Papildyta punktu:
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672

5.17. pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių rūšys yra suprantamos, kaip jos apibrėžtos Baterijų ir akumuliatorių bei baterijų ir akumuliatorių atliekų tvarkymo taisyklių [4.22] 6.1 ir 6.2 punktuose.
Papildyta punktu:
Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

IV. SĄVARTYNŲ KLASĖS

6. Visi sąvartynai skirstomi į tris klases:
6.1. pavojingų atliekų sąvartynai;
6.2. nepavojingų atliekų sąvartynai;
6.3. inertinių atliekų sąvartynai.

V. SĄVARTYNŲ NUMATYMAS TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTUOSE

7. Sąvartynų poreikis turi būti numatytas apskričių atliekų tvarkymo planuose, rengiamuose pagal Atliekų tvarkymo taisyklių [4.8] reikalavimus.

8. Apskričių bendruosiuose teritorijų planuose, parengtuose Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo [4.3] nustatyta tvarka, turi būti numatytos regioninių sąvartynų vietos:

8.1. jei neparengti apskričių bendrieji planai, apskričių viršininkai turi parengti specialiojo teritorijų planavimo dokumentus – sąvartynų išdėstymo apskrityse schemas Specialiojo planavimo dokumentų rengimo, derinimo ir tvirtinimo bendrosiose taisyklėse nustatyta tvarka [4.11];

8.2. sąvartynų detalieji planai ir projektai rengiami pagal apskrities bendrojo plano ar specialiojo plano sprendinius.

9. Sklypas sąvartynui įrengti turi būti parinktas taip, kad atitiktų Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytus bendruosius žemės, miško ir vandens telkinių naudojimo tam tikrose teritorijose apribojimus, sąlygas bei reikalavimus.

VI. POVEIKIO APLINKAI VERTINIMAS

10. Poveikio aplinkai vertinimas atliekamas iki sąvartyno projekto parengimo, t. y. rengiant statinio pagrindimą ar kitus veiklos tikslingumą pagrindžiančius dokumentus ir vykdant tiriamuosius darbus, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme [4.4] nustatyta tvarka.

11. Poveikio aplinkai vertinimo programa ir ataskaita rengiamos vadovaujantis Poveikio aplinkai vertinimo programos ir ataskaitos rengimo nuostatais [4.12].

12. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje nagrinėjami visi poveikio aplinkai vertinimo programoje numatyti klausimai, pateikiama alternatyvų analizė. Poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje papildomai pateikiami šie duomenys:

12.1. siūlomų sąvartyno vietų pagrindą sudarančių uolienų savybės ir sudėtis, storis bei paplitimo ribos, filtracijos koeficientas, homogeniškumas, plyšiuotumas, poringumas, sorbcinės, stipruminės ir deformacinės savybės;

12.2. požeminio vandens lygis ir jo svyravimai per metus, požeminio vandens cheminė sudėtis bei srauto tėkmės kryptis;

12.3. aeracijos zonos storis, granuliometrinė sudėtis, filtracinės ir sorbcinės savybės;

12.4. vandenskyros padėtis pasirinkto sąvartyno sklypo atžvilgiu;

12.5. pasirinkto sąvartyno sklypo padėtis požeminio vandens mitybos zonų atžvilgiu;

12.6. numatomos šalinti atliekos;

12.7. numatomos atliekų šalinimo technologijos;

12.8. numatomas filtrato ir sąvartynų dujų susidarymas bei tvarkymas;

12.9. numatomi sąvartyno viršaus dangos elementai.

13. Sprendimas dėl galimybės įrengti sąvartyną pasirinktoje vietoje priimamas išnagrinėjus poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadas bei argumentuotą visuomenės pasiūlymų įvertinimą Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo [4.4] bei Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų nagrinėjimo Aplinkos ministerijoje ir jai pavaldžiose institucijose tvarkoje [4.13] nustatyta tvarka.

VII. SĄVARTYNO PROJEKTAVIMAS IR ĮRENGIMAS

14. Sąvartynas projektuojamas ir įrengiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo [4.5], organizacinių tvarkomųjų statybos techninių reglamentų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

15. Sąvartyno projekte turi būti įvertintas geologinio pagrindo stabilumas ir jo galimas poveikis dugno dangai, drenažo sistemai, dujų surinkimo sistemai bei viršaus dangai.

16. Derlingasis dirvožemio sluoksnis ir gruntas, nukastas sąvartyno statybos metu, turi būti panaudojamas pylimams įrengti, tarpiniam perdengimui bei sąvartynui uždaryti.

17. Sąvartynas turi būti suprojektuotas atsižvelgus į hidrologines, hidrogeologines ir meteorologines sąlygas taip, kad:

17.1. į sąvartyne esančias atliekas patektų kuo mažiau kritulių;

17.2. į sąvartyne esančias atliekas nepatektų paviršinis ir požeminis vanduo.

18. Sąvartynas turi būti suskirstytas pylimais į atskiras dalis, kurios turi būti užpildomos paeiliui, užtikrinant, kad užterštas vanduo ir filtratas bus surenkami atskirai nuo neužteršto vandens.

19. Sąvartyno dugno šlaitai turi būti suprojektuoti taip, kad nebūtų šlaitų erozijos.

20. Keliai, vedantys į atskiras sąvartyno dalis ir sekcijas, kuriose šalinamos atliekos, turi būti įrengti taip, kad jais važinėjančios mašinos, tarp jų – buldozeriai ir kompaktoriai, nepažeistų inžinerinių sąvartyno statinių bei dugno izoliacijos.

21. Sąvartynas turi būti įrengtas taip, kad nekeltų dirvožemio, atmosferos, požeminio bei paviršinio vandens teršimo pavojaus.

22. Sąvartyno dugnas turi būti 1 m arba aukščiau maksimalaus gruntinio vandens lygio.

23. Nepavojingų ir pavojingų sąvartynų dugne ir šonuose turi būti nelaidus mineralinis sluoksnis, kuris užtikrintų pakankamą dirvožemio ir požeminio vandens apsaugą nuo teršimo.

24. Nelaidaus natūralaus mineralinio sluoksnio filtracijos koeficientas ir storis priklausomai nuo sąvartyno klasės turi būti toks:

24.1. pavojingų atliekų sąvartynuose – filtracijos koeficientas – ne didesnis kaip 10^{-9} m/s, storis – ne mažesnis kaip 5 m;

24.2. nepavojingų atliekų sąvartynuose – filtracijos koeficientas – ne didesnis kaip 10^{-9} m/s, storis – ne mažesnis kaip 1 m;

24.3. inertinių atliekų sąvartynuose – filtracijos koeficientas – ne didesnis kaip 10^{-7} m/s, storis – ne mažesnis kaip 1 m.

Punkto pakeitimai:

Nr. 125, 2002-03-20, Žin., 2002, Nr. 31-1176 (2002-03-27), i. k. 102301MISAK00000125

25. Jei nelaidus natūralus mineralinis sluoksnis neatitinka šių taisyklių 24 punkte nustatytų reikalavimų, jis turi būti sustiprintas arba vietoj jo turi būti įrengtas dirbtinis mineralinis sluoksnis, kuris užtikrintų tokią pat dirvožemio ir požeminio vandens apsaugą; dirbtinio mineralinio sluoksnio storis turi būti ne mažesnis kaip 0,5 m.

26. Jei sąvartyne įrengtas dirbtinis mineralinis sluoksnis, geologinis pagrindas turi būti pakankamai stabilus ir neturi kilti jo nusėdimo, galinčio pakenkti dirbtiniam mineraliniam sluoksniui, pavojus.

26^{1}. nesmulkintos padangos gali būti naudojamos kaip sąvartyno statybinės medžiagos, jeigu tai yra numatyta sąvartyno projekte.

Papildyta punktu:
Nr. D1-569, 2006-12-05, Žin., 2006, Nr. 137-5243 (2006-12-16), i. k. 106301MISAK00D1-569

27. Nepavojingų ir pavojingų atliekų sąvartynuose virš šių taisyklių 23-25 punktuose nurodyto nelaidaus mineralinio sluoksnio turi būti įrengta filtrato surinkimo sistema, susidedanti iš dirbtinės izoliacinės membranos ir ne plonesnio kaip 0,5 m storio drenažo sluoksnio.

27^{1}. Drenažinio sluoksnio filtracijos koeficientas turi būti ne mažiau kaip $1x10^{-3}$ m/s. Medžiagose, iš kurių įrengiamas filtrato drenažinis sluoksnis, kalcio karbonato ($CaCO_3$) turi būti mažiau kaip 15 % (pagal svorį).

Papildyta punktu:
Nr. D1-569, 2006-12-05, Žin., 2006, Nr. 137-5243 (2006-12-16), i. k. 106301MISAK00D1-569
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

28. Prieš išleidžiant į paviršinio vandens telkinius, sąvartyne susidaręs užterštas vanduo ar filtratas turi būti išvalyti taip, kad atitiktų į paviršinio vandens telkinius išleidžiamų nuotėkų reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos normatyviniame dokumente LAND 10-96 „Nuotėkų užterštumo normos“ [4.7].

29. Visuose sąvartynuose, kuriuose šalinamos biodegraduojamos atliekos, turi būti surenkamos, apdorojamos ir naudojamos sąvartyno dujos. Jei surinktų sąvartyno dujų naudoti negalima, jos turi būti sudeginamos.

30. Sąvartyno dujos turi būti surenkamos, apdorojamos ir naudojamos taip, kad keltų kuo mažesnį pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai.

31. Sąvartyne turi būti įrenginys automobilių, išvažiuojančių iš sąvartyno teritorijos, ratams valyti.

32. Sąvartynas turi būti aptvertas, kad į jo teritoriją negalėtų pakliūti pašaliniai asmenys.

33. Sąvartyne turi būti įrengtos svarstyklės ir visos jame šalinamos atliekos turi būti sveriamos.

34. Sąvartyno projekte turi būti numatyta aplinkos monitoringo programa, atitinkanti šių taisyklių XI skirsnio reikalavimus.

35. Sąvartyno projekte turi būti numatytos sąvartyno uždarymo ir priežiūros po uždarymo priemonės, jame turi būti įvertintas bendrasis sąvartyne numatomų pašalinti atliekų kiekis, uždarymo ir priežiūros po uždarymo sąnaudos, vietovės po sąvartyno uždarymo naudojimas.

36. Sąvartyno projekte, atsižvelgus į reikalingas investicijas, eksploatavimo, uždarymo bei priežiūros bent 30 metų po uždarymo sąnaudas, turi būti įvertintos santykinės atliekų šalinimo sąnaudos, tenkančios tonai atliekų bei vienam gyventojui.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

VIII. ATLIEKŲ PRIĖMIMO KRITERIJAI

37. Sąvartynuose draudžiama šalinti:

37.1. skystas atliekas;

37.2. sprogstamąsias, oksiduojančias, labai degias, degias ir ėsdinančias atliekas (pasižyminčias Atliekų tvarkymo taisyklių [4.8] 3 priedo 1, 2, 3-A, 3-B ir 8 savybėmis);

37.3. infekuotas ir kitas medicinines atliekas (pasižyminčias Atliekų tvarkymo taisyklių [4.8] 3 priedo 9 savybe), susidarančias sveikatos priežiūros ir veterinarijos įstaigose;

37.4. ozono sluoksnį ardančias medžiagas (šaldymo agentus, halonus ir kt.) bei šias medžiagas turinčią įrangą;

37.5. smulkintas bei nesmulkintas padangas;

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-569, 2006-12-05, Žin., 2006, Nr. 137-5243 (2006-12-16), i. k. 106301MISAK00D1-569

37.6. pramoninių ir automobiliams skirtų baterijų ir akumuliatorių atliekas. Šalinti sąvartynuose leidžiama tik baterijų ir akumuliatorių, kurie buvo apdoroti ir perdirbti Europos Komisijos geriausių prieinamų gamybos būdų informaciniuose dokumentuose su paskutiniais pakeitimais (skelbiamuose Europos taršos integruotos prevencijos ir kontrolės biuro tinklalapyje http://eippcb.jrc.es) nustatytus arba aukštesnius aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos saugos ir atliekų tvarkymo reikalavimus atitinkančiose įmonėse, liekanas;

Papildyta punktu:
Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493

37.7. neapdorotas ir po apdorojimo tinkamas perdirbti ar kitaip panaudoti atliekas, išskyrus inertines atliekas, kurių apdoroti techniškai neįmanoma, ir visas kitas atliekas, kurių apdorojimas nemažina jų kiekio arba pavojaus žmonių sveikatai ir aplinkai. Atliekų apdorojimo pavyzdžiai pateikti Taisyklių 4 priede.

Papildyta punktu:
Nr. D1-661, 2008-12-08, Žin., 2008, Nr. 143-5748 (2008-12-13), i. k. 108301MISAK00D1-661

38. Sąvartynuose draudžiama šalinti sodų, parkų ir želdynų tvarkymo biodegraduojamas atliekas.

39. Pavojingas atliekas, atitinkančias Atliekų tvarkymo taisyklėse [4.8] nustatytus pavojingų atliekų apibrėžimo kriterijus, išskyrus atliekas, nurodytas šių taisyklių 37.1-37.4 punktuose, galima šalinti tik pavojingų atliekų sąvartyne.

40. Į pavojingų atliekų sąvartynus be papildomo apdorojimo draudžiama priimti tokias pavojingas atliekas, kuriose pavojingų komponentų koncentracija arba jų išplovimas yra pakankamai dideli ir gali sukelti trumpalaikį pavojų žmonių sveikatai ar aplinkai arba gali sutrukdyti pakankamą atliekų stabilizaciją sąvartyno eksploatavimo metu ar po jo uždarymo. Tokios atliekos turi būti stabilizuojamos, kad būtų sumažintas pavojingų komponentų tirpumas bei išplovimas.

41. Nepavojingų atliekų sąvartyne galima šalinti:

41.1. komunalines atliekas;

41.2. kitas atliekas, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms pagal Atliekų tvarkymo taisyklėse [4.8] pateiktą pavojingų atliekų apibrėžimą;

41.3. stabilias, nereaguojančias (pvz., sukietintas ar sustiklintas) pavojingas atliekas, iš kurių išplaunamas filtratas yra ekvivalentiškas filtratui, išplaunamam iš nepavojingų atliekų. Šių pavojingų atliekų negalima šalinti sekcijose, kuriose šalinamos biodegraduojamos nepavojingos atliekos.

42. Savivaldybių atliekų tvarkymo sistemos, organizuojamos vadovaujantis Atliekų tvarkymo taisyklėmis [4.8], turi užtikrinti, kad inertinės atliekos bus surenkamos ir tvarkomos atskirai bei nepateks į pavojingų ar nepavojingų atliekų sąvartynus.

43. Atliekos, turinčios asbesto, turi būti šalinamos Darbo su asbestu taisyklėse [4.10] nustatyta tvarka atskiroje sekcijoje, įrengtoje prie bet kokios klasės sąvartyno pagal inertinių atliekų sąvartynų reikalavimus ir pažymėtoje įspėjamaisiais užrašais.

43^{1}. Neapdorotos nepavojingos statybinės atliekos gali būti naudojamos laikiniems keliams atliekų sąvartynuose tiesti ir atliekų sluoksniams perdengti Statybinių atliekų tvarkymo taisyklėse,

patvirtintose Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-637, nustatyta tvarka.
Papildyta punktu:
Nr. D1-661, 2008-12-08, Žin., 2008, Nr. 143-5748 (2008-12-13), i. k. 108301MISAK00D1-661

44. Įmonės ir organizacijos, kurios pagal Atliekų tvarkymo taisykles [4.8] naudojasi kitomis atliekų surinkimo, rūšiavimo ir (arba) išvežimo priemonėmis, privalo atskirti inertines atliekas ir nemaišyti jų su pavojingomis ar nepavojingomis atliekomis. Jei inertinės atliekos buvo sumaišytos su nepavojingomis ar pavojingomis atliekomis, jos turi būti atskirtos, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrindžiama.

45. Inertinių atliekų sąvartyne galima šalinti tik inertines atliekas.

46. Atliekos, likusios po rūšiavimo technologijų pagalba (įmonėse), taip pat po biologinio, terminio ar cheminio apdorojimo, kurių neįmanoma perdirbti ar kitaip naudoti, gali būti šalinamos sąvartyne.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-661, 2008-12-08, Žin., 2008, Nr. 143-5748 (2008-12-13), i. k. 108301MISAK00D1-661

46^{1}. Atliekos į sąvartyną priimamos tik tada, jeigu jos atitinka priėmimo į atitinkamos klasės sąvartynus kriterijus, nustatytus 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2003/33/EB pagal Direktyvos 1999/31/EB 16 straipsnį ir II priedą, nustatančio atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijus ir tvarką [4.20] priedo 2 skirsnyje, bei šių Taisyklių 2 priede ir Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidime, išduotame pagal Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, atnaujinimo ir panaikinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. 80, nustatytas sąlygas.
Papildyta punktu:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672
Nr. D1-661, 2008-12-08, Žin., 2008, Nr. 143-5748 (2008-12-13), i. k. 108301MISAK00D1-661

47. Atliekas skiesti ir maišyti, kad būtų pasiekti priėmimo kriterijai, draudžiama.

48. Sąvartyno operatorius, vadovaudamasis šio skirsnio reikalavimais, turi viešai paskelbti atliekų priėmimo kriterijus bei konkrečias atliekų priėmimo procedūras, nurodyti dokumentus, kurie turi būti pateikti atvežus į sąvartyną atliekas.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

IX. SĄVARTYNŲ EKSPLOATAVIMAS

49. Asmuo (pareiškėjas), norintis eksploatuoti sąvartyną, privalo gauti Leidimą Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672

50. Paraiškoje Leidimui gauti turi būti pateikti šie papildomi duomenys:

50.1. sąvartyno klasė;

50.2. sąvartyno techniniai parametrai;

50.3. atliekų priėmimo kriterijai;

50.4. atliekų priėmimo ir kontrolės planas, užtikrinantis šių taisyklių ir 2002 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2003/33/EB pagal Direktyvos 1999/31/EB 16 straipsnį ir II priedą nustatančio atliekų priėmimo į sąvartynus kriterijus ir tvarką reikalavimų įgyvendinimą;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

50.5. atliekų registracijos ir apskaitos sistema;
50.6. sąvartyne naudojamos technikos charakteristikos;
50.7. sąvartyno užpildymo tvarka;
50.8. atliekų sutankinimo metodai ir laipsnis;
50.9. atliekų perdengimo metodai, periodiškumas ir perdengimui naudojamo grunto arba kitos panašios fizine struktūra inertinės medžiagos šaltiniai bei kitos šių Taisyklių 61 punkto reikalavimus užtikrinančios apsaugos priemonės ir jų techniniai rodikliai;
50.10. filtrato surinkimas ir valymas;
50.11. sąvartyno dujų surinkimas ir naudojimas;
50.12. sąvartyno ir atskirų jo dalių uždarymo bei priežiūros po uždarymo planas;
50.13. Sąvartynui vadovaujančio asmens (sąvartyno operatoriaus) kvalifikaciją patvirtinantis dokumentas, išduotas minėtam asmeniui Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.
Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

51. Paraiškos Leidimui gauti atliekų šalinimo vietos (sąvartyno) charakteristikoje papildomai turi būti įvertinti šių taisyklių 12.1-12.5 punktuose nurodyti parametrai.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

52. Paraiškoje Leidimui gauti, aprašant aplinkos apsaugos priemones, būtina nurodyti technines priemones, užtikrinančias šių taisyklių 15-34 punktuose pateiktų reikalavimų įgyvendinimą.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

52[1]. Išduodamame Leidime turi būti pateikta informacija apie sąvartyno paruošimui keliamus reikalavimus pagal šių taisyklių IX skirsnio nuostatas.
Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

53. Sąvartyno operatorius turi taikyti tokias atliekų priėmimo procedūras:
53.1. patikrinti siunčiamų atliekų dokumentus, įrodančius, kad šios atliekos gali būti šalinamos sąvartyne, nepažeidžiant išduotame Leidime nustatytų sąlygų, ir atitinka atliekų priėmimo į sąvartyną kriterijus;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

53.2. Patikrinti atliekas prie sąvartyno vartų ir jų šalinimo vietoje, ar jos atitinka siuntėjo ar vežėjo pateiktų dokumentų įrašus. Priimant atliekas į sąvartynus, turi būti vadovaujamasi Tarybos sprendimo [4.20] priedo 1 skirsnyje nustatyta tvarka;
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

53.3. Nustatant atliekų priimtinumą sąvartynuose, turi būti vadovaujamasi Tarybos sprendimo [4.20] priedo 3 skirsnyje išvardytais bandinių ėmimo ir analizės metodais.
Papildyta punktu:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

53[1]. Sąvartynui vadovaujančio asmens (sąvartyno operatoriaus) ir sąvartyne dirbančio personalo kvalifikacija turi atitikti Aplinkos ministerijos nustatytus kvalifikacinius reikalavimus. Sąvartynui vadovaujantis asmuo (sąvartyno operatorius) ir sąvartyne dirbantis personalas kelia

profesinę ir techninę kvalifikaciją Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.
Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

54. Jei atliekos nepriimamos, sąvartyno operatorius turi nedelsdamas informuoti apie tai Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentą.

55. Už saugų į sąvartyną nepriimtų atliekų sutvarkymą atsako atliekų turėtojas.

56. Sąvartyne šalinamos atliekos turi būti registruojamos pirminės atliekų apskaitos žurnale Atliekų tvarkymo taisyklėse [4.8] nustatyta tvarka. Sąvartyno pirminės atliekų apskaitos žurnale turi būti registruojama kiekviena atliekų siunta.

57. Sąvartyno pirminės atliekų apskaitos žurnalas gali būti pildomas įvedant į kompiuterinę duomenų bazę atitinkamus duomenis.

58. Sąvartyno operatorius ar vietos savivaldos institucijos, kurių valdomoje teritorijoje yra sąvartynas, gali nuspręsti pirminės atliekų apskaitos žurnale registruoti ir kitus duomenis, nenurodytus Atliekų tvarkymo taisyklėse [4.8].

58[1]. Tarybos sprendimo [4.20] priedo 1.1.1 papunktyje nurodyti įrašai apie pagrindinį atliekų apibūdinimą bei 1.2 papunktyje nurodyti įrašai apie bandymų rezultatus nepavojingų ir inertinių atliekų sąvartynuose saugomi 3 metus, pavojingų atliekų sąvartynuose – 5 metus.
Papildyta punktu:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

58[2]. Tarybos sprendimo [4.20] priedo 1.3 papunktyje nurodyti bandiniai saugomi ne trumpiau kaip 1 mėnesį.
Papildyta punktu:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

59. Priėmęs atliekas, sąvartyno operatorius turi išduoti pažymą, patvirtinančią kiekvienos siuntos priėmimą.

60. Sąvartyno operatorius kiekvienais metais turi teikti valstybinės atliekų apskaitos ataskaitas Atliekų tvarkymo taisyklėse [4.8] nustatyta tvarka.

61. Sąvartynas turi būti eksploatuojamas taip, kad būtų kiek įmanoma sumažintas neigiamas poveikis aplinkai ir žmonių sveikatai, kurį gali sukelti išmetami teršalai, kvapai, dulkės ir vėjo nešiojamos atliekos, triukšmas, transportas, gyvūnai, susidarę aerozoliai bei gaisrai.

62. Sąvartyne šalinamos atliekos turi būti kraunamos taip, kad atliekų masė bei sąvartyno konstrukcijos būtų stabilios ir nebūtų nuošliaužų.

62[1]. Atliekos sąvartyne turi būti kraunamos sekcijomis, kurios turi būti užpildomos paeiliui, užtikrinant, kad užterštas vanduo ir filtratas bus surenkami atskirai nuo neužteršto vandens. Pašalintos atliekos turi būti tankinamos kompaktoriumi, buldozeriu ar kita technika bei perdengiamos grunto arba kitos panašios fizine struktūra inertinės medžiagos sluoksniu. Grunto ar kitos medžiagos sluoksnio, turinčio užtikrinti apsaugą nuo skleidžiamų kvapų, dulkių bei vėjo nešiojamų medžiagų, storis, atliekų perdengimo dažnumas, taip pat filtrato panaudojimo sekcijos drėkinimui galimybė ir panaudojimo dažnumas turi būti nustatyti atsižvelgiant į metų laiką, oro sąlygas, per dieną pašalinamų atliekų kiekį, ir turi būti nurodyti atliekų šalinimo techniniame reglamente.
Papildyta punktu:
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Nr. D1-569, 2006-12-05, Žin., 2006, Nr. 137-5243 (2006-12-16), i. k. 106301MISAK00D1-569

63. Sąvartyno operatorius turi turėti atliekų šalinimo techninį reglamentą, parengtą pagal Atliekų tvarkymo taisyklėse nustatytus reikalavimus.
Punkto pakeitimai:
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451

64. Sąvartyno personalas turi būti supažindintas su atliekų šalinimo techniniu reglamentu ir griežtai laikytis jo reikalavimų.
Punkto pakeitimai:
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451

65. Sąvartyno filtrato ir dujų surinkimo sistemos turi efektyviai veikti ir būti periodiškai tikrinamos.

66. Ne darbo metu sąvartyno vartai turi būti užrakinti. Sąvartyno operatorius privalo numatyti priemones, neleidžiančias neteisėtai sąvartyne šalinti atliekas, ir neteisėto jų šalinimo nustatymo būdus.

67. Prie sąvartyno vartų turi būti informacinė lenta.

68. Už sąvartyno aplinkinių teritorijų šiukšlinimą atliekomis, vėjo išnešiojamomis iš sąvartyno, atsako sąvartyno operatorius.

68^1. Sąvartyno teritorijoje griežtai draudžiama deginti atliekas, o joms užsidegus savaime imamasi priešgaisrinių saugumo priemonių (atliekos perdengiamos grunto sluoksniu, sudrėkinamos, sutankinamos ir kt.).
Papildyta punktu:
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451

68^2. Sąvartyno operatorius privalo parengti avarijų likvidavimo planą, vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatyme nustatyta tvarka.
Papildyta punktu:
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451

68^3. Sąvartyno operatorius sąvartyno eksploatacijos ir priežiūros po uždarymo metu privalo vykdyti šių taisyklių 3 priedėlyje nurodytus matavimus.
Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

X. SĄVARTYNŲ UŽDARYMAS IR PRIEŽIŪRA PO UŽDARYMO

69. Sąvartynas ar atskira jo dalis turi būti uždaromi:

69.1. kai jį ar jo dalį reikia uždaryti pagal Leidime ir (arba) sąvartynų sutvarkymo plane numatytas sąlygas;

69.2. jei sąvartyno operatorius pateikia motyvuotą prašymą ir regiono aplinkos apsaugos departamentas duoda sutikimą;

69.3. regiono aplinkos apsaugos departamento motyvuotu sprendimu.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

70. Sąvartynas uždaromas pagal parengtą ir nustatyta tvarka suderintą projektą.

71. Po sąvartyno uždarymo operatorius atsako už sąvartyno priežiūrą, monitoringą bei aplinkos būklės kontrolę. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas pagal aplinkos monitoringo rezultatus įvertina laikotarpį, kurio metu sąvartynas gali kelti pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai.

72. Uždarytas sąvartynas turi būti užpiltas ne mažesnio kaip 1 m storio dirvožemio sluoksniu.

73. Jei sąvartyne susidaro filtratas, po viršutiniu dirvožemio sluoksniu turi būti įrengtas ne mažesnio kaip 0,5 m storio drenažo sluoksnis ir izoliacinis sluoksnis, susidedantis iš nelaidaus mineralinio sluoksnio arba iš nelaidaus mineralinio sluoksnio ir dirbtinės izoliacinės membranos.
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-250, 2005-05-16, Žin., 2005, Nr. 65-2339 (2005-05-24), i. k. 105301MISAK00D1-250

73[1]. Jei vykdant poveikio aplinkai vertinimą ir (ar) rengiant techninį sąvartyno uždarymo projektą nustatoma, kad sąvartynas dirvožemiui, požeminiam ir paviršiniam vandeniui nekelia potencialios grėsmės, 72 ir 73 punktuose nurodytų sluoksnių storius ir reikalavimus sąvartynų uždengimo konstrukcijai, Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento sprendimu, galima sumažinti.

Papildyta punktu:
Nr. D1-250, 2005-05-16, Žin., 2005, Nr. 65-2339 (2005-05-24), i. k. 105301MISAK00D1-250
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

74. Jei sąvartyne buvo šalinamos biologiškai skaidžios atliekos ir galimas sąvartynų dujų išsiskyrimas, Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas gali pareikalauti po izoliaciniu sluoksniu įrengti dujų drenažo sluoksnį ir pasyvią (be išsiurbimo) sąvartyno dujų nukenksminimo (oksidavimo) sistemą arba aktyvią sąvartyno dujų išsiurbimo ir jų sudeginimo dujų degle (žvakėje) sistemą.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

74[1]. Dujų drenažinis sluoksnis turi būti įrengiamas iš birių medžiagų (smėlio, žvyro, skaldos). Dujų drenažinio sluoksnio filtracijos koeficientas turi būti ne mažiau kaip $1x10^{-4}$ m/s.

Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

74[2]. Sąvartyno operatorius, uždaręs sąvartyną ar jo dalį, turi pateikti regiono aplinkos apsaugos departamentui ataskaitą apie sąvartyno projekte (35 punktas) numatytų priemonių arba esamų sąvartynų sutvarkymo planuose (86 punktas) numatytų priemonių įgyvendinimą.

Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254
Punkto pakeitimai:
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

74[3].Sąvartynas ar jo dalis laikomi visiškai uždarytais tik tada, kai regiono aplinkos apsaugos departamentas patikrina uždarytą sąvartyną ar jo dalį, įvertina sąvartyno operatoriaus pateiktą ataskaitą ir nustato, kad sąvartynas ar jo dalis uždaryti laikantis 74[2] punkte nurodytų dokumentų reikalavimų ir atitinka šiose Taisyklėse nustatytus sąvartynų uždarymo reikalavimus. Apie sprendimą, kad sąvartynas ar jo dalis laikomas uždarytu, regiono aplinkos apsaugos departamentas raštu praneša sąvartyno operatoriui.

Papildyta punktu:
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332

XI. APLINKOS MONITORINGAS

75. Sąvartyno eksploatacijos metu ir jį uždarius, kol sąvartynas pagal Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento įvertinimą gali kelti pavojų aplinkai ir žmonių sveikatai, operatorius turi vykdyti aplinkos monitoringą Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatyme [4.6] nustatyta tvarka.

76. Sąvartyno operatorius turi parengti filtrato, paviršinio vandens ir dujų monitoringo programą, kuri pridedama prie Leidimo.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

77. Filtrato ir paviršinio vandens mėginiai turi būti imami reprezentacinėse vietose, nurodytose monitoringo programoje.

78. Filtrato kiekis ir sudėtis turi būti matuojami kiekvienoje vietoje, kurioje jis išteka iš sąvartyno.

79. Paviršinio vandens mėginiai turi būti imami ne mažiau kaip iš dviejų vietų – aukščiau ir žemiau sąvartyno.

80. Sąvartyno dujų monitoringas turi būti atliekamas taip, kad iš jo būtų galima spręsti apie esamą padėtį kiekvienoje sąvartyno sekcijoje.

81. Filtrato, paviršinio vandens ir sąvartyno dujų bandinių ėmimo ir analizės periodiškumas nurodytas šių taisyklių priedėlyje.

82. Požeminio vandens monitoringas turi būti vykdomas pagal monitoringo programą, parengtą pagal Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo vykdymo tvarką [4.14] ir metodines rekomendacijas [4.16], [4.17]. Požeminio vandens programa derinama ir tvirtinama Ūkio subjektų požeminio vandens monitoringo vykdymo tvarkoje [4.14] nustatyta tvarka.

83. Požeminio vandens monitoringo programa turi būti pridėta prie Leidimo.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

83[1]. Požeminio vandens mėginiai turi būti imami reprezentacinėse vietose, nurodytose požeminio vandens monitoringo programose. Mėginiai turi būti imami ne mažiau, kaip iš trijų vietų – bent viena vieta turi būti įrengta požeminio vandens įtekėjimo plote ir du – jo ištekėjimo plote. Mėginių ėmimo vietų skaičių galima didinti. Prieš pradedant sąvartynui veikti, būtina mėginius paimti bent trijose vietose.

Papildyta punktu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

84. Sąvartyno operatorius turi nedelsdamas informuoti Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentą apie monitoringo metu pastebėtą neigiamą poveikį aplinkai ir savo lėšomis imtis priemonių šiam neigiamam poveikiui pašalinti. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas gali nurodyti papildomų priemonių, kurių būtina imtis, ir nustatyti šių priemonių įgyvendinimo terminus.

84[1]. Sąvartyno operatorius iš artimiausios sąvartynui meteorologijos stoties privalo rinkti 1 priedėlyje nurodytus meteorologinius duomenis. Duomenis sąvartyno operatoriui už praėjusį metų ketvirtį pateikia Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba, gavusi raštišką sąvartyno operatoriaus prašymą.

Papildyta punktu:
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672

XII. ESAMŲ SĄVARTYNŲ TVARKYMAS

85. Vietos savivaldos institucijos kartu su esamų sąvartynų operatoriais bei ūkio subjektai, turintys ar eksploatuojantys sąvartynus, per pusę metų nuo šių taisyklių paskelbimo turi pateikti Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentams tokius duomenis apie visus jų eksploatuojamus ar jų valdomose teritorijose esančius sąvartynus:

85.1. tikslią sąvartyno vietą (jei įmanoma, nurodant geografines koordinates);

85.2. sąvartyno operatorių (įmonę, seniūniją);

85.3. eksploatavimo sąlygas (eksploatuojamas, neeksploatuojamas, uždarytas – nurodant metus);

85.4. plotą (ha) ir tūrį;

85.5. pašalintų atliekų kiekį iki šių taisyklių paskelbimo;

85.6. atliekų kiekį, pašalinamą per metus;

85.7. šalinamų (pašalintų) atliekų sudėtį;

85.8. trumpą sąvartyno vietos charakteristiką (geologiniai duomenys, padėtis gyvenamųjų rajonų, vandenviečių, saugomų teritorijų, paviršinių vandens telkinių, miškų atžvilgiu ir kt.).

Jeigu pateikiant duomenis, nurodytus šių taisyklių 85.1-85.8 punktuose, naudojamasi informacijos šaltiniais, į juos turi būti pateikiama nuoroda. Nesant tyrimų medžiagos, pateikiami vizualiai įvertinti duomenys.

86. Vietos savivaldos institucijos kartu su esamų sąvartynų operatoriais bei sąvartynus turintys ir eksploatuojantys ūkio subjektai per dvejus metus nuo šių taisyklių paskelbimo turi parengti ir suderinti su Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentais esamų sąvartynų sutvarkymo planus.

87. Esamų sąvartynų sutvarkymo planuose turi būti numatytas sąvartynų sutvarkymas taip, kad:

87.1. iki 2009 m. liepos 16 d. būtų uždraustas atliekų šalinimas sąvartynuose, neatitinkančiuose šių taisyklių reikalavimų. Įdiegus regioninę atliekų tvarkymo sistemą bei atsiradus galimybei atliekas šalinti šių taisyklių reikalavimus atitinkančiuose regioniniuose sąvartynuose, atliekų šalinimas kituose regione esančiuose sąvartynuose turi būti nedelsiant nutrauktas;

87.2. ne vėliau kaip iki 2011 m. gruodžio 31 d. visi šių taisyklių reikalavimų neatitinkantys sąvartynai būtų uždaryti pagal šių taisyklių X skirsnio reikalavimus.

Punkto pakeitimai:
Nr. 490, 2001-10-02, Žin., 2001, Nr. 87-3053 (2001-10-12), i. k. 101301MISAK00000490

87[1]. Esamų sąvartynų sutvarkymo planuose, atsižvelgus į aplinkos monitoringo bei kitų atliktų tyrimų duomenis, turi būti įvertinta apskričių bei rajonų centrų sąvartynų būklė bei avarijų galimybė.

Papildyta punktu:
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451

88. Esamų sąvartynų sutvarkymo planuose turi būti įvertintos sutvarkymo arba uždarymo išlaidos ir numatyti finansavimo šaltiniai.

89. Aplinkos ministerijos regionų aplinkos apsaugos departamentai gali panaikinti Leidimus ir uždrausti eksploatuoti sąvartyną, jei sąvartyno operatorius laiku neįgyvendino sąvartyno sutvarkymo plane numatytų sąvartyno tvarkymo ar uždarymo priemonių.

Punkto pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329

XIII. ATSAKOMYBĖ UŽ TAISYKLIŲ PAŽEIDIMĄ

90. Juridiniai ir fiziniai asmenys bei įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių 1 priedėlis

FILTRATO, PAVIRŠINIO VANDENS IR SĄVARTYNO DUJŲ ANALIZĖS PERIODIŠKUMAS

(filtrato debitas ir sudėtis matuojami tik tada, kai filtratas surenkamas):

Parametras	Eksploatacijos metu	Priežiūros po uždarymo metu[3]
Filtrato debitas	kas mėnesį[1],[3]	kas šeši mėnesiai
Filtrato sudėtis[2]	kas ketvirtį[3]	kas šeši mėnesiai
Paviršinio vandens debitas ir sudėtis	kas ketvirtį[3]	kas šeši mėnesiai
Galimos dujų emisijos ir atmosferos slėgis[4] (CH_4, CO_2, O_2, H_2S, H_2 ir t. t.)	kas mėnesį[3],[5]	kas šeši mėnesiai[6]

[1] Priklausomai nuo sąvartyne šalinamų atliekų sudėties sąvartynui išduotame Leidime gali būti nustatytas ir kitoks mėginių ėmimo periodiškumas.

[2] Analizuojami parametrai ir medžiagos priklausomai nuo sąvartyne šalinamų atliekų sudėties turi būti nustatyti sąvartynui išduotame Leidime.

[3] Jei iš rezultatų analizės matyti, kad kontrolei pakanka retesnių matavimų, Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentas gali leisti analizes atlikti rečiau, tačiau filtrato elektros laidumas turi būti matuojamas ne rečiau kaip kartą per metus.

[4] Matuojami parametrai priklauso nuo atliekose esančių organinių medžiagų sudėties.

[5] Reguliariai turi būti matuojami CH_4, CO_2, H_2S ir O_2, kitos dujos matuojamos priklausomai nuo sąvartyne šalinamų atliekų sudėties, atsižvelgus į išplovimo savybes.

[6] Reguliariai turi būti tikrinama sąvartyno dujų surinkimo sistema.

METEOROLOGINIAI DUOMENYS

Parametras	Duomenys renkami	
	Eksploatacijos metu	Priežiūros po uždarymo metu
Krituliai	kasdien[1] (praėjusios paros)	kasdien[1], mėnesio suma[2]
Oro temperatūra (maksimalioji, minimalioji)	kasdien[1] (praėjusios paros)	vidutinė mėnesio, maksimalioji[2], vidutinė mėnesio, minimalioji[2]
Vyraujanti vėjo kryptis ir vidutinis vėjo greitis	kasdien[1] (praėjusios paros)	–
Santykinė oro drėgmė	kasdien[1] (praėjusios paros)	vidutinė mėnesio[2]

[1] – duomenys pateikiami kasdien 14 val. vietos laiku.

[2] – duomenys pateikiami pirmą mėnesio dieną 14 val. vietos laiku.

Priedo pakeitimai:
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672

Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių 2 priedėlis

ATLIEKŲ, PRIIMTINŲ Į SĄVARTYNUS, KRITERIJAI IR RIBINĖS VERTĖS

I. ATLIEKŲ, PRIIMTINŲ Į INERTINIŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNUS, KRITERIJAI IR RIBINĖS VERTĖS

1 lentelė. Atliekų, priimtinų į inertinių atliekų sąvartynus, ribinės išplovimo vertės

Sudedamasis elementas	**S/K* = 10 l/kg**
	mg/kg sausos medžiagos
As	0,5
Ba	20
Cd	0,04
Cr	0,5
Cu	2,0
Hg	0,01
Mo	0,5
Ni	0,4
Pb	0,5
Sb	0,06
Se	0,1
Zn	4,0
Chloridai	800
Fluoridai	10
Sulfatai	1000
Fenolio indeksas	1,0
IOA (Ištirpusi organinė anglis) [1)]	500
BIK (Bendras ištirpusių kietųjų dalelių kiekis (sausoji liekana)) [2)]	4000

[1)] Jeigu atliekose esanti IOA neatitinka šių verčių, kai yra esama pH vertė, tada galima atlikti tyrimą esant S/K = 10 l/kg ir pH nuo 7,5 iki 8,0. Atliekos gali būti laikomos atitinkančios IOA priimtinumo kriterijus, jeigu šio tyrimo metu gautas rezultatas neviršija 500 mg/kg.

[2)] BIK (Bendrų ištirpusių kietųjų dalelių (sausosios liekanos)) vertes galima pakaitomis taikyti sulfatų ir chloridų vertėms.

* Skysčio ir kietosios medžiagos santykis (S/K) – viso skysčio kiekio (L, litrais), kuris išplovimo tyrimo metu liečiasi su atliekomis, ir sausos ėminio

masės (S, kg sausos medžiagos) santykis. Naudojamas trumpinys S/K, matuojama litrais kilogramui (l/kg).

2 lentelė. Papildomų kriterijų, atliekas priimant į inertinių atliekų sąvartynus, ribinės vertės

Parametras	**Vertė, mg/kg**
BOA (Bendra organinė anglis)	30 000
BTEX (benzenas, toluenas, etilbenzenas ir ksilenas)	6,0
Suminis PCB (polichlorinti bifenilai)	1,0
Alyva (C_{10}-C_{40})	500
PAA (policikliniai aromatiniai angliavandeniliai) ir giminingos medžiagos	100,0

II. NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ, PRIIMTINŲ Į NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNUS, BEI STABILIŲ, NEREAGUOJANČIŲ PAVOJINGŲ ATLIEKŲ, PRIIMTINŲ Į NEPAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNUS, KRITERIJAI IR RIBINĖS VERTĖS

1. Atliekos į nepavojingų atliekų sąvartyną gali būti priimamos, jei atitinka bent vieną iš šių reikalavimų:

a) atitinka reikalavimus, keliamus atliekoms, kurios be tyrimų gali būti priimamos į nepavojingų atliekų sąvartyną. Tai komunalinės atliekos, kurios Atliekų tvarkymo taisyklėse išskiriamos kaip nepavojingos, arba atskirai surenkamos buitinių atliekų frakcijos ir tos pačios kilmės nepavojingos atliekos iš kitų šaltinių;

b) atitinka reikalavimus, keliamus stabilioms, nereaguojančioms pavojingoms atliekoms ir nepavojingoms atliekoms, šalinamoms kartu vienoje sąvartyno sekcijoje;

c) atitinka reikalavimus, keliamus gipso atliekoms: atliekos, turinčios sudėtyje gipso ar kitų gerai išlaikančių sulfatus medžiagų, gali būti šalinamos nepavojingų atliekų sąvartynuose, tačiau tik tose sekcijose, į kurias nepriimamos biodegraduojamosios atliekos; su gipso atliekomis kartu šalinamos atliekos neviršija 3 lentelėje ir 4 lentelėje nurodytų bendros organinės anglies ir ištirpusios organinės anglies ribinių verčių;

d) atitinka reikalavimus, nustatytus asbesto atliekų sudėčiai: atliekų sudėtyje nėra pavojingų medžiagų, išskyrus asbestą (surištą rišiklio arba plastiko taroje); statybinės medžiagos, turinčios sudėtyje asbesto, ar kitos asbesto atliekos gali būti priimamos į tam skirtą sąvartyną arba nebūtinai šioms atliekoms skirto sąvartyno atskirą, tačiau pakankamai izoliuotą sekciją.

2. Stabilios, nereaguojančios pavojingos atliekos gali būti šalinamos kartu su nepavojingomis atliekomis vienoje sekcijoje, jeigu:

2.1. Grūdėtos (granuliuotos) atliekos:

a) neviršija ribinių išplovimo verčių, pateiktų 3 lentelėje, ir;

b) neviršija papildomų kriterijų ribinių verčių, pateiktų 4 lentelėje, ir;

c) atitinka bent vieną iš šių sąlygų: (a) atliekos yra rišlios ir atsparumas šlyčiai yra ne mažiau kaip 50 kPa arba (b) atliekos nėra rišlios, bet tankio rodiklis yra ne mažesnis kaip 5 %.

2.2. Monolitinės atliekos:

a) neviršija ribinių išplovimo verčių, pateiktų 3 lentelėje, arba jos neviršija ribinių išplovimo verčių, pateiktų 5 lentelėje, ir

b) joms įvertinami papildomi kriterijai, pateikti 6 lentelėje, ir

c) jų vidutinis gniuždymo stiprumas po 28 dienų veikimo turi būti didesnis nei 1 MPa ir

d) jų matmenys visomis kryptimis yra didesni kaip 40 cm ir

e) jei jos buvo nukreiptos apdorojimui paverčiant jas monolitinėmis, o prieš apdorojimą jos atitiko vieną iš šių kriterijų: nuostoliai deginant neviršijo 10 % arba bendros organinės anglies kiekis neviršijo 6 %.

3 lentelė. Stabilių nereaguojančių pavojingų ir nepavojingų atliekų ribinės išplovimo vertės (nustatomos taikant LST EN 12457/1-3 standartus)

Sudedamasis elementas	**S/K = 10 l/kg[1)]**
	mg/kg sausos medžiagos
As	2,0
Ba	100
Cd	1,0
Cr	10
Cu	50
Hg	0,2
Mo	10
Ni	10
Pb	10
Sb	0,7
Se	0,5
Zn	50
Chloridai	15 000
Fluoridai	150
Sulfatai	20 000

IOA (Ištirpusi organinė anglis)	800[2)]
BIK (Bendras ištirpusių kietųjų dalelių kiekis (sausoji liekana))	60 000[3)]

[1)] Šios vertės turi būti nustatytos taikant LST EN 12457/1-3 (jei atliekos monolitinės, taikoma ėminiui po susmulkinimo).

[2)] Jeigu atliekose esanti IOA neatitinka šių verčių, kai yra esama pH vertė, tada galima atlikti tyrimą esant S/K= 10 l/kg ir pH nuo 7,5 iki 8,0. Atliekos gali būti laikomos atitinkančios IOA priimtinumo kriterijus, jeigu šio tyrimo metu gautas rezultatas neviršija 800 mg/kg.

[3)] BIK vertes galima pakaitomis taikyti sulfatų ir chloridų vertėms.

4 lentelė. Stabilių nereaguojančių pavojingų ir nepavojingų grūdėtų atliekų papildomi kriterijai

Parametras	**Vertė**
BOA (bendra organinė anglis)	5,0 %
pH	≥6,0
RNG (rūgščių neutralizavimo geba)	Turi būti įvertinta

5 lentelė. Kriterijai stabilioms, nereaguojančioms pavojingoms ir nepavojingoms monolitinėms atliekoms ir išplovimo ribinės vertės (nustatoma taikant EA NEN 7375:2004 standartą)

Sudedamasis elementas	**mg/m^2 (1)**
As	1,3
Ba	45,0
Cd	0,2
Cr	5,0
Cu	45,0
Hg	0,1
Mo	7,0
Ni	6,0
Pb	6,0
Sb	0,3
Se	0,4
Zn	30,0
Cl^-	10 000
F^-	60,0
SO_4^{2-}	10 000
IOA (ištirpusi organinė anglis)	Turi būti įvertinta

(1) Kai kuriais atvejais galima taikyti sutrumpintą tyrimą kuris apima tik 4 etapus, ir tokiu atveju ribinės vertės sudarys ketvirtadalį lentelėje nurodytų verčių.

6 lentelė. Stabilių, nereaguojančių pavojingų ir nepavojingų monolitinių atliekų papildomi kriterijai

Parametras	
Eliuato, susidariusio iš monolito ar susmulkinto monolito, pH	Turi būti įvertina
Eliuato, susidariusio iš monolito ar susmulkinto monolito, elektrinis laidis (µS. cm-1m-2)	Turi būti įvertina
Susmulkinto monolito rūgščių neutralizavimo geba (RNG)	Turi būti įvertina

III. ATLIEKŲ, PRIIMTINŲ Į PAVOJINGŲ ATLIEKŲ SĄVARTYNUS, KRITERIJAI IR RIBINĖS VERTĖS

Atliekos gali būti priimamos į pavojingų atliekų sąvartyną, jeigu:

1. Grūdėtos (granuliuotos) atliekos:

a) neviršija ribinių išplovimo verčių, pateiktų 7 lentelėje, ir

b) neviršija papildomų kriterijų ribinių verčių, pateiktų 8 lentelėje, ir

c) jei atitinka bent vieną iš šių sąlygų: (a) atliekos yra rišlios ir atsparumas šlyčiai yra ne mažiau kaip 50 kPa arba (b) atliekos nėra rišlios, bet tankio rodiklis ne mažesnis kaip 5 %.

2. Monolitinės atliekos:

a) neviršija ribinių išplovimo verčių, pateiktų 7 lentelėje, arba jos neviršija ribinių išplovimo verčių, pateiktų 9 lentelėje, ir

b) joms įvertinami papildomi kriterijai, pateikti 6 lentelėje, ir

c) jų vidutinis gniuždymo stiprumas po 28 dienų veikimo turi būti didesnis nei 1 MPa po 28 dienų veikimo ir

d) jų matmenys visomis kryptimis yra didesni nei 40 cm ir

e) jeigu jos buvo nukreiptos apdorojimui paverčiant jas monolitinėmis, o prieš apdorojimą jos atitiko vieną iš šių kriterijų: nuostoliai deginant neviršijo 10 % arba bendros organinės anglies kiekis neviršijo 6 %.

7 lentelė. Pavojingų atliekų ribinės išplovimo vertės (nustatomos taikant LST EN 12457/1-3 standartus)

Sudedamasis elementas	**S/K = 10 l/kg[1)]**
	mg/kg sausos medžiagos
As	25
Ba	300
Cd	5,0
Cr	70
Cu	100
Hg	2,0
Mo	30
Ni	40
Pb	50
Sb	5,0
Se	7,0
Zn	200
Chloridai	25 000
Fluoridai	500
Sulfatai	50 000
IOA (ištirpusi organinė anglis) [2)]	1 000
BIK (Bendras ištirpusių kietųjų dalelių kiekis (sausoji liekana)) [3)]	100 000

[1)] Šios vertės turi būti nustatytos taikant LST EN 12457/1-3 (jei atliekos monolitinės, taikoma ėminiui po susmulkinimo).

[2)] Jeigu atliekose esanti IOA neatitinka šių verčių, kai yra esama pH vertė, tada galima atlikti tyrimą esant S/K= 10 l/kg ir pH nuo 7,5 iki 8,0. Atliekos gali būti laikomos atitinkančios IOA priimtinumo kriterijus, jeigu šio tyrimo metu gautas rezultatas neviršija 1000 mg/kg.

[3)] BIK vertes galima pakaitomis taikyti sulfatų ir chloridų vertėms.

8 lentelė. Pavojingų grūdėtų atliekų papildomi kriterijai ir ribinės vertės

Parametras	**Vertė**
Nuostoliai degant (ND) [1)]	10%
BOA (bendroji organinė anglis)	6%
Rūgščių neutralizavimo geba	Turi būti įvertinta

[1)] Būtina taikyti ND arba BOA kriterijų

9 lentelė. Pavojingų monolitinių atliekų išplovimo ribinės vertės (nustatoma taikant EA

NEN 7375:2004 standartą)

Sudedamasis elementas	**mg/m^2 (1)**
As	20,0
Ba	150,0
Cd	1,0
Cr	25,0
Cu	60,0
Hg	0,4
Mo	20,0
Ni	15,0
Pb	20,0
Sb	2,5
Se	5,0
Zn	100,0
Cl^-	20 000
F-	200
SO_4^{2-}	20 000
IOA (ištirpusi organinė anglis)	Turi būti įvertinta

(1) Kai kuriais atvejais galima taikyti sutrumpintą tyrimą, kuris apima tik 4 etapus, ir tokiu atveju ribinės vertės sudarys ketvirtadalį lentelėje nurodytų verčių.

Papildyta priedu:
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672

Atliekų sąvartyno įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių
3 priedėlis

SĄVARTYNO TOPOGRAFIJA: FIZINIAI SĄVARTYNO DUOMENYS

	Eksploatacijos etapas	Priežiūros po uždarymo
1. Sąvartyno fizinė struktūra ir sudėtis(1)	Matuojama kasmet	
2. Sąvartyno fizinio lygio nusėdimas	Matuojama kasmet	Matuojama kasmet

(1) Sąvartyno būklės plano duomenys: atliekomis padengtas plotas, atliekų kiekis ir sudėtis, atliekų šalinimo sąvartyne būdai, kada atliekos atvežamos ir kiek laiko laikomos, neužpildytų sąvartyno pajėgumų duomenys.

Papildyta priedu:
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254

Atliekų sąvartynų įrengimo,
eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros
po uždarymo taisyklių
4 priedas

ATLIEKŲ APDOROJIMO PAVYZDŽIAI

Rūšiavimas – antrinių žaliavų (popieriaus ir kartono, stiklo, plastiko, metalo ir kt.) atskyrimas *susidarymo vietose* (antrines žaliavas išmetant į tam skirtus konteinerius ar kitas surinkimo priemones) ir atliekų rūšiavimas *technologijų pagalba* (įmonėse) prieš tolesnį jų apdorojimą.

Biologinis apdorojimas: *aerobinis kompostavimas* – biologinės kilmės organinių medžiagų skaidymas aerobinėmis sąlygomis. *Anaerobinis pūdymas* – biologinės kilmės organinių medžiagų skaidymas anaerobinėmis sąlygomis. *Mechaninis-biologinis* apdorojimas -procesas, susidedantis iš mechaninės ir biologinės procesų stadijų ir jų derinio.

Cheminis apdorojimas – cheminė stabilizacija, neutralizacija, dezinfekcija, elektrolizė, cheminis chloro atskyrimas, cheminis nusodinimas, oksidacijos-redukcijos procesai ir kt.

Terminis apdorojimas – deginimas, pirolizė, žematemperatūrinė oksidacija, heterogeninės katalizės metodas, atliekų dujinimas, plazminis atliekų kenksmingumo šalinimas ir kt.

Papildyta priedu:
Nr. D1-661, 2008-12-08, Žin., 2008, Nr. 143-5748 (2008-12-13), i. k. 108301MISAK00D1-661

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. 490, 2001-10-02, Žin., 2001, Nr. 87-3053 (2001-10-12), i. k. 101301MISAK00000490
Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių dalinio pakeitimo

2.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. 125, 2002-03-20, Žin., 2002, Nr. 31-1176 (2002-03-27), i. k. 102301MISAK00000125
Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių dalinio pakeitimo

3.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. 451, 2002-08-22, Žin., 2002, Nr. 89-3810 (2002-09-11), i. k. 102301MISAK00000451
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-329, 2004-06-11, Žin., 2004, Nr. 97-3586 (2004-06-22), i. k. 104301MISAK00D1-329
Dėl aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-250, 2005-05-16, Žin., 2005, Nr. 65-2339 (2005-05-24), i. k. 105301MISAK00D1-250
Dėl aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

6.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-672, 2005-12-30, Žin., 2006, Nr. 10-395 (2006-01-26), i. k. 105301MISAK00D1-672

Dėl aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

7.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-569, 2006-12-05, Žin., 2006, Nr. 137-5243 (2006-12-16), i. k. 106301MISAK00D1-569
Dėl aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

8.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-254, 2007-05-09, Žin., 2007, Nr. 53-2061 (2007-05-15), i. k. 107301MISAK00D1-254
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

9.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-493, 2008-09-23, Žin., 2008, Nr. 111-4255 (2008-09-27), i. k. 108301MISAK00D1-493
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

10.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-661, 2008-12-08, Žin., 2008, Nr. 143-5748 (2008-12-13), i. k. 108301MISAK00D1-661
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

11.
Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas
Nr. D1-332, 2009-06-17, Žin., 2009, Nr. 74-3032 (2009-06-23), i. k. 109301MISAK00D1-332
Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2000 m. spalio 18 d. įsakymo Nr. 444 "Dėl Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo